

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr.
a treia-ora 5 cr.; și timbru de 30 cr.Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază
Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Perversi.

„Tot omul se fie om și — Maghiar“.
Aceasta este directiva Maghiarilor față de popoarele nemaghiare. Răspândirea culturii, întărirea „simțului patriotic“ și alte de felul acestora, ce ni-se spun zilnic, sunt paravanele, în dosul cărora e pitulată adevărata tendință, sunt pelea de oaie din fabulă, sub care stă ascuns lupul, — maghiarisarea.

Maghiarisarea la noi nu poate prinde rădăcini. Românul, precum și alte popoare conștii de sine, respinge ori-ce încercări în privința aceasta și eforturile „națiunii“ se arată a fi zadarnice. Ar trebui să o vază aceasta și Maghiarii. Ar trebui să se convingă odată, că s'au apucat de un lucru nerealisabil și se încete de a mai urma mai departe, precum urmează. Ei însă nu vreau, ci continuă a face ca relele să ne bântuie, să se mărească, să se potențeze.

Fapt incontestabil este, că eforturile nebune de maghiarisare au produs rezultate triste, pe cari Maghiarii le-ar fi putut prevedea dela început, dacă n'ar fi fost orbiți și încrezuți peste măsură în slabele lor puteri.

Popoarele n-maghiare, și în special Românii, văzând zilnic atacat tot ce au ei mai scump, limba, cultura, existența lor națională, zi de zi au fost cuprinși de amărăciune față de cutropitori și de aci s'a născut ura dintre ei și Maghiari. Eată unul din rezultatele dezastruoase, isvorit din eforturile de maghiarisare, care roade la temelia acestei țări.

Maghiarii simt și ei existența acestui rău, îl pun însă în cărua noastră. Proprietarul ungur, care face politică în provincie, precum și slujbașii statului, dela cel mai mic, până la cel mai mare, ziariștii, politicianii, toți de-arindul își vor spune, că Românii au dat ansă nașterii diferențelor și urei reciproce.

— Românii vor a se separa de Ungaria, vor stat românesc în Ardeal, și fiindcă Ungurii din cauza propriei conservări le stau în cale de a-și pute realiza idealurile naționale, sunt plini de ură față de Maghiarii și-i acuză în străinătate cu netoleranță, fanatism național ș. a. Astfel de argumentare vei auzi din partea ori-cărui Ungur, susținând mai departe, că ei nici ca stat, nici ca societate n'au comis și nu comit astfel de

lucruri, cari ar îndreptăți pe Români a se purta dușmănos față de ei.

De o asemenea argumentare se folosește și G. Beksics în cartea sa mai nouă: „Chestiunea română și lupta derasă în Europa și Ungaria“, apărută în Iulie anul trecut, în limba maghiară și franceză.

Acest politician șovinist, vorbind în cartea sa, despre diferențele dintre Români și Maghiari, la pag. 58 zice:

„Să punem întrebarea în formă clară și concretă: oare comis-am noi greșeli față de Români, ca stat ori ca societate?“

„Ca stat, zice el, răspunzând la întrebare, nu suntem vinovați cu nimic. Statul maghiar și legislațiunea maghiară, n'a făcut nici-când vre-un lucru, care să fie vătămător pentru Români!“

Acest calambur însă nu-l poate dovedi decât cu împregiurarea, că țeranii unguri încă au fost iobagi alături de Români, că Românii n'au fost siliți se facă răcoale agrare etc. și culminează în următoarea sfârșitoare aserțiune:

„Nu este nici o țeară în apusul european, care în privința religioasă și politică să fie mai tolerantă față de rasele, cari există, pe lângă rasa dominantă.“

Poftim argumentare! Va să zică pentru Beksics, și — putem zice — pentru Maghiari, legea electorală excepțională din Ardeal și celelalte legi separate de ale Ungariei constituie dreptate politică; că din vistieria țării se promovează și ajută numai școalele și instituțiile maghiare, este eărăși dreptate; că nu ni-se dă voie a ne înființa școale medii nici din banii noștri; că se prigonesc școlarii noștri în institutelor ungurești; că ni-se opresc cărțile didactice; nu ni-se aprobă reuniunile, ce am voi să le facem; că se înfundă în temnțe bărbaiții noștri cei mai de frunte prin parodisarea justiției; că ni-se fac cele mai mari nedreptăți din partea administrației și altele multe — sunt toate acte de toleranță! Statul maghiar e nevinovat! !

Ca societate, Beksics află, că Maghiarii sunt încătuși vinovați pentru diferențe dintre noi și ei. Maghiarii au păcătuit, că după ștergerea castei nobilitare și introducerea ideilor democratice, s'au arătat prea îngâmfați și exclușiști față de inteligența română ce s'a format și au înstrăinat-o dela ei. Aceasta li-ar fi păcatul.

Chestiunea astfel e fals pusă. Societatea maghiară ar fi primit și ar primi și azi în sinul ei pe inteligența română, dar' cu condițiunea de a se lăpăda de neamul seu, cu condițiunea renegatismului. Dovadă despre aceasta renegații diferitelor naționalități, dovadă Moldovan Gergely și Alexics, cari au fost primiți în societatea maghiară și remunerați cu posturi grase. Românii însă au respins și vor respinge totdeauna această rușinoasă condițiune.

Așadar' nu este exclusivistă societatea maghiară — dacă îi faci pe poftă — ci — adevărat grăește Beksics — este în mare măsură îngâmfață, într'atâta încât ea nu vrea să recunoască, că poate și trebuie să existe alături de ea și o societate cultă română, slovacă și sârbă.

Pentru aceste societăți ea nu are decât disprețul și batjocura — eată isvorul urei.

Am relevat pe scurt părerea lui Beksics cu privire la ura și prăpastia ce se face tot mai mare între ei și noi. Știm că aceasta e părerea și a celorlalți Maghiari, dar' ea perversă este. Nu noi ci ei au dat naștere urei reciproce, nu noi, ci ei sunt cari lucră spre stricăciunea patriei comune.

Situația cabinetului Bánffy

scriu foile opoziționale — devine tot mai neplăcută. Se știe anume cu pozitivitate, că campania în contra corupțiunii se va începe în Casa Magnaților, astfel că, judecând după raportul voturilor de acolo, e mare probabilitatea, că propunerile ca cele respinse în parlament (Apponyi, Szapary) în Casa Magnaților vor fi primite. Complicațiunile ce vor rezulta din voturile decisive ale Casei Magnaților sunt evidente.

Reînnoirea pactului economic în Reichsrath și dieta Austriei-de-jos.

(Urmare și fine.)

Dr. Lustkandl consideră reînnoirea pactului ca cea mai importantă a întregii monarhii; nu consimte cu părerea lui Lueger că pactul economic este numai și numai spre folosul Ungariei. Dar' totuși zice:

„Ungaria încetează a executa plățile, dacă nu va fi lăpădată către Austria; dar' și pentru noi ar fi o mare pagubă dacă pactul nu s'ar reînnoi“...

„Sistemul cuotei peste tot este principiu fals“...

„Fixarea cuotei, cum s'a făcut chiar la început, a fost nedreaptă și astăzi ea ar fi și mai nedreaptă. Dacă Ungaria voeste să-și serbeze existența sa de o mie de ani, să fie și cu dreptate, să presteze ceea-ce are de a presta“...

Rigler: Dacă stările de azi vor continua și mai departe, agricultorii Austriei-de-jos vor trebui să se prăpădească. De aceea este necesar, ca mai ales din partea dietei noastre să se ridice un protest energetic, și să pornească o intervenție pentru-ca pactul să fie reînnoit cu cruțare pentru țeara noastră.

Lindheim, liberal, constată, că Austria are a face cu un „compaciscent, cu care e greu de a tracta“.

Dötz, antisemit, vede socoteala dreaptă numai în proporția cuotei: 50 la 50.

Dr. Magg, liberal, zice între altele: Deși în contra celor zise de către Dr. Lueger s'ar putea obiecta multe, propunerile lui sunt neatacabile. Oratorul propune o rezoluțiune de compromis, făcută din aceea a comisiunii și a Drului Lueger.

Principele Auersperg: În fond nu se poate obiecta absolut nimic în, contra celor expuse de către Drul Lueger; numai de s'ar fi moderat nițel în formă, ceea-ce ar fi putut să o facă cu atât mai ușor, fiindcă apăsarea atît de bine întemeiată, așa de dreaptă... Ori-cum însă, lucru de căpetenie este, că rezoluțiunea noastră să fie luată unanim și că dieta să purcedă față cu opiniunea publică cu desăvîrșită unitate de vederi în această chestiune.

Schöffel (un oficer în pensiu): Ceea-ce a vorbit Dr. Lueger despre raporturile țărilor reprezentate în reichsrath cu Ungaria pot să o subseriu așa cum este, în totalitatea ei. De fapt ne-am coborât la o satrapie a Ungariei, administrată de Polonezi. Austria se află azi față cu Ungaria în astfel de raport, cum stăteau odinioară statele-cliente față cu Roma; fără însă să fim fost subjugăți de către Ungaria. Declar, că voi vota nu numai ca fiu al acestei țări, ci și ca vechiu oficer, pentru propunerea de compromis.

„Știu eu, că dacă aceste lăviți ar fi umplute cu oficeri, cu toți s'ar ridica pentru această propunere, deoarece este vorba de onoarea drapelului, pe care îl împodobește încă și azi vulturul cu două capete. Cred deci, că vom face bine, primind unanim propunerea.“

punerea. pentru ca să arătăm, că și dincoace de Leitha mai sînt barbați, ear' nu elogi. (Vii aprobări).

Pacher, antisemit, în vederea acestor diferite declarațiuni, reanunța a mai vorbi. (Aprobări).

Președintele îndrumă la ordine pe deputatul Iax, pentru-că acesta în vorbirea sa, precum reiese din stenograme, s'a folosit de cuvîntul „tălhărie“ (Ganerei) caracterisad purtarea guvernului unguresc.

(Antisemiții strigă: Foarte bine a zis).

Dr Lueger, pentru a se produce un vot unanim, își retrage propunerea sa, în folosul rezoluției propuse de Dr. Magg, care sună:

„I. Guvernul se provoacă: 1. A abdice de cu vreme convenția comercială-vamală cu Ungaria și a se învoi cu reînnoirea ei numai atunci, dacă ea va corespunde intereselor austriace, dacă va delătura neajunsurile ce isvoresc din actuala convenție, mai ales privitor la dările de consum, la produsele măcinatului și tarifele drumurilor de fer; precum și dacă în ea va fi cuprinsă garanța, că îndatoririle prescrise în convenție vor fi îndeplinite în mod leal. (Aprobări). 2. Să exopereze la fixarea relațiunii de cuotă întru acoperirea cheltuielilor comune o scădere considerabilă a cuotei ce a trebui să plătească Austria, și anume astfel, ca ea (cuoata) să corespundă actualelor stări economice ale ambelor jumătăți ale monarhiei.

II. Dieta își exprimă speranța, că cetățenii țării Austriei-de-jos, membri ai Camerei de deputați și Camerei de sus vor apăra, în aceste două case de reprezentanți, cu toată hotărîrea, în deplină unitate de vederi și fără ori ce considerare la cutare sau cutare guvern, drepturile și interesele, mai ales și în chestiunea băncii, ale acestei jumătăți a monarhiei.

Rezoluția a fost primită cu unanimitate.

(Votul acesta este primit cu sgomotoase aprobări în toată casa. La galerie însă se observă ceva nelișițe).

Gregorig: Cine a șuerat? Sigur un Jidan unguresc! Afară cu el!

Schneider: Dați afară pe Jidan!

Președintele: Dar' mă rog, dlor... (mare sgomot).

Schneider: Doi Jidani unguri sînt acolo!

FOIȚA „TRIBUNEI“

Werther și Iacopo Ortis.

(Pentru F. M.)

(Sfîrșit).

„De când am sărutat-o gândurile lui sînt mai subline și mai senine; privirea-mi este mai veselă, inima mai simțitoare. Mi-se pare că totul se înbracă în frumusețe înaintea privirii mele. Glasul paserilor, zurulul vîntului de seara îmi sună drag și dulce ca nici-odată. Plantele cresc și florile iau colori plăcute în urma mea. Nu mai fug de oameni și întregăa fire se pare a mea. Ființa mea întreagă este frumusețe și armonie.

„Dacă aș putea zugrăvi această frumusețe, aș respinge ori-ce model pămîntesc și aș găsi unul mai bun în fantasia mea. O, iubire, artele frumoase sînt fiecele tale. Tu ai adus mai înainte pe pămînt poezia cea sfîntă, unicul nutrement al inimilor nobile. Tu aprinzi în inimile noastre unica virtute cu adevărat folositoare muritorilor, compătimirea, care adese-ori strîmtește un suris pe buzele celui osândit la suferință. Prin tine tresare din nou plăcerea, fără care totul ar fi chaos și moarte.

„Fără tine pămîntul ar fi nemulțumitor, toate ființele ar fi dușmane, soarele un foc primejdios, lumea întreagă ar fi plînsat fără margini, orare și distrugere.

„Acum, când inima îmi este încălzită de razele tale, uit ori-ce miserie. Rid de amenințările soartei și renunț la ademenirile viitorului.

„O Lorenzo! Zac întins adese-ori pe malul lacului: simt cum se îngână vîntul de seară cu șuvițele pîrlului meu și în blînda

adiere a vîntului vîd cum se mișcă fricelele de iarbă, vîd florile înseninându-se și lacul încrețindu-și apele. Poți-mă crede? În închipuirea mea mă vîd în mijlocul unei hore de nimfe, cari încolăcite de un lanț de rose joacă în giurul meu. Și în cercul lor drag chem mușele și pe Amor și eată că din vîile ce curg lărmuitoare ies najadele, dragălașele păzitoare ale izvoarelor, ele ies din apă până în brîu, au ochi rîzători și din pîrlul bogat respirat peste umerii cei umezi pică apă de cristal... Ilusiu! Exclamă filosoful. — Cum, toate acestea sînt ilusiu? Da toate!

„Fericiți strămoșii noștri, cari se credeau demni de sărutările zeițelor nemuritoare, ei jertfeau frumuseței și grațiilor, ei tornau splendoarea dumnezeirii peste nedesăvîrșirile oamenilor, ei afluau idealele fantasmelor în călduroasa îmbrățișare a frumuseței și a adevărului!

Ilusiu! Da! Însă fără de ele viața mi-ar fi numai o nesfîrșită durere sau (ceea-ce mă îngrozește mai mult) o timpită indolență. Ah, când această inimă nu ar mai simți 'mi-aș scoate-o cu mâinile din piept' și aș arunca-o ca pe un servitor necredincios.

Al doilea izvor pentru nefericirea lui Iacopo Ortis este sentimental național desvoltat — paralel cu amorul ideal față de Teresa. Eată vre-o câteva pasaje cari zugrăvesc plastic acel sentiment:

17 Martie.

„De două luni nu 'ți-am scris, și tu ești consternat și îți este teamă că amorul într'atîta m'a copleșit, de 'mi-am uitat patria mea nobilă. Mă cunoști rău frate, cunoști

rău inima omenească, dacă crezi, că iubirea de patrie se poate micșora sau poate chiar în eta vre-odată; mă cunoști rău, dacă crezi, că iubirea față de patria mea trebuie să cedeze altor patimi ale mele. Nu Lorenzo, iubirea de patrie potențează numai alte sentimente și este însași potențată prin aceste.

„Natura a creat suflete cari numai nobile pot fi. Douăzeci de ani de-arindul aceste suflete au fost cuprinse de somnul de care Italia întregă a fost cuprinsă; dar' zilele aceste grele au trezit în ele virtuțile firești, le-a oțelit, încât vor putea fi numai înfrînte, dar' nici-odată îndoite. Și eu li admir și deplâng pe acești bărbaiți. Căci dacă Dzeu nu va avea milă de Italia, ei vor fi siliți a închide iubirea de patrie în pieptul lor, ceea-ce întuneacă și distruge viața întreaga. Cu atât mai puțin însă vor ceda ei ceva din pretenziunile lor juste, mai bucuros vor îmbrățișa primejdii, lipsuri și — moartea. Unul dintre acestia sînt și eu!

„Dacă despre cele-ce știu și am văzut aș scrie, aș face un lucru tiran, căci aș trezi și în voi din nou mânia, care mă arde ascunsă în pieptul meu. Ah, mihi deplâng patria, în taină o deplâng și aș dori ca toate lacrimile pentru ea să le vîrș...
*
„Sînt mulți cari așteaptă mîntuirea patriei dela eroul cel tinăr, născut din sânge italian“, născut în țeara în care se vorbește limba italiană. Dar' dela o inimă comună și cumplită nici-când nu voi aștepta ceva folositor și sublim. Ce folos că are forța și vocea unui leu, dacă spiritul îi este de vulpe. Da, comun și cumplit — sînt titlurile ce-i com-

*) Napoleon.

pet. — „Este Italian născut și va oeroti vre-odată patria sa“. Aceasta creadă-o altcineva, eu voi răspunde întotdeauna: Natura 'l-a făcut tiran și tiranul nu simte iubirea de patrie, căci patrienul are.

„Alții eărăși cred, că ranele Italiei pot fi vindecate prin mijloace excepționale. Ei bine! Să cercăm, dar' fără măceluri, fără reforme religioase, fără partide, fără proscripțiuni și exilări, fără vîrsări de sânge și despoiri, fără de a fura drepturi private, căci dacă am recurge la aceste mijloace, pentru de a ne scutura lanțurile sclaviei ve-luice și rușinoase, ar însemna a așterne întreaga națiune în mormînt. Unui individ îi stau multe cai deschise, pentru de a-și cauta libertatea, chiar și dacă ar afla-o numai în mormînt, — dar' o națiune întreagă nu este iertat să apună! — Dacă deci aș scrie, eu aș admonia Italia în scrierile mele a fi pentru pace, a lăsa Franciei gloria infamă de a fi adus atâtea jertfe omenești libertății, gloria de a-și fi clădit un tron ce se clătină ca toate tronurile clădite pe cadavre“.

Și în scrisoarea din 4 Decemvrie scrie: „Măcar un an de aș ave liniște, 'mi-aș împlini fagăduința și apoi aș muri. Căci aud mereu patria strigîndu-mi: „Serie ceea ce ai văzut! Serie, căci din ruinele mele îți voi dicta istoria mea! Și secolii mă vor deplânge, popoare vor trage învîșături din nenorocirea mea. Timpul răstoarnă pe cel puternic și crime sângeroase se răsună tot prin sânge. — Ah, însă puterile fizice mă părăsesc, simt că peste puține luni am încetat de a mai suferi. „Dar' voi bărbaiți, spirite mari, cari părășiți și urmăriți în străinătate, susinați vîzînd miseria patriei noastre, pentru-ce nu po-

vestiți urmașilor suferințele noastre? Ridicați-vă vocea în numele tuturor și spuneți lumii: că sîntem nenorociți, dar' nu sîntem spirite orbite și josnice. Spuneți, că nu curajul, ci puterea ne lipsește. Dacă mâinile vî sunt încătușate, pentru-ce vî încătușați cu voia și spiritul, peste care nici tiranul, nici soartea nu poate dispune? O scrieți, și fie-vă milă le conștătenii voștri. Conducătorii de astăzi sînt cuprinși de neputința bătrîneței șubrede, dar' tocmai acești conducători sînt tari atunci, când îi crezi mai aproape de moarte. Scrieți însă pentru cei-ce vor urma, caci ei singuri sînt chemați a vî asculta și a vî răbuna. Urmăriți pe urmăritorii voștri cu adevărul, și dacă în viață nu-i puteți nimici cu pumnalele voastre, nimiciți-i pentru toți secolii viitorului“.

Dar' patimilor nu a mai putut rezista! Teresa s'a maritat și idea, că ea nu mai este fecioara cea „candidă“, îl urmărea necontent. Raporturile politice pentru patrie au rămas aceleași, încât nu putea nutri nădejdea a se reîntoarce, a se arunca în vârtejul luptelor politice și a contribui la crearea unei ere nouă. Și s'a decis să moară. Premisele atât sînt de clare și marcante, încât numai conclusia aceasta putea să urmeze. Moartea lui Iacopo este singurul desnodămînt firesc al romanului, în care cele mai nobile două pasiuni ale omeneimii atît de genial sînt intrupate.

Se hotărîse să moară, să se sinucidă. Cu vre-o câteva zile înainte de moarte scrie într'o dimineată lui Lorenzo următoarele:

„Frumoase ziori de zi! Este de mult, de când nu m'am trezit atît de liniștit din somn ca acum, de mult, de când n'am mai văzut dimineața în așa lumină blîndă. Dar' ochii 'mi-au fost vecinic îngropați în lacrimi,

Gregor: Constatez, că e arși Jidani sunt aceia, cari fac scandal.

Presidentul provoacă pe cei de pe galerie să se depărteze.

Schneider: Întreaga galerie s'a purtat cuvincoasă, a fost numai un porc de Jidan.

Presidentul: suspendă ședința pentru a se putea goli galeria.

Pe galerie se aște o gâlceavă; un om e tărit de cătră mai mulți, cătră ușa de eșire. Sgomot și neorânduială în toată casa.

Gregor: dle president, constat că întreaga galerie se poartă liniștită, numai doi jidani-unguri au făcut scandal; ei sunt afară deja; rog deci să lăsați galeria.

Presidentul: nu se învoeste, încheie ședința ear' public se depărtează cu strigăte: „Trăiască Lueger!“ „Trăiască reprezentanții poporului!“ „Jos cu jidani!“

Voci de presă despre Manifest.

Dintre zările române până acum numai „Gazeta Transilvaniei“ s'a ocupat cu „Manifestul“: a reproduș unele pasaje și a dat un scurt resumat. Afăta tot.

Dintre zările maghiare mai multe au reproduș părțile mai marcante, unele și-au dat și părerea.

Ca cel mai păcătos și mai perfid punem la locul prim pe „Pester Lloyd“.

În numărul său de ieri dimineață publică un prim-articol, care se ocupă cu „Manifestul“.

La început constată cu satisfacție desbinarea dintre conducătorii noștri și ca și mai mult să ne învârbășească o reduce la — *confesionalism*!

Încercarea aceasta criminală e însă destul de imbecilă, ca să cadă de sine.

Eată ce scrie „Lloyd“-ul:

„Românii din Ungaria s'nt desbinați în două partide. Greco-catolicii se grupează chiar bătător la ochi în jurul lui Raftu, pe când greco-orientali (Griechisch-Nichtunten) se întrepun foarte hotărât pentru preotul catolic Lucaci. Nici-când nu s'a arătat în sinul românimii din Ungaria o desbinare confesională așa declarată, ca acum. Dispoziția e foarte amărită“.

În celelalte persiflează „Manifestul“ și zice, că cei-ce l-au subscris mistifică publicul românesc, când reduc actul agitației la hotărârea spontană a Maieștății Sale.

„Melodia aceasta e veche — zice „Lloyd“-ul — începând dela Horia și Cloșca n'au întrelăsat conducătorii Românilor a umple capul bietului țeran român cu fantoma despre „Împăratul“...

După aceea încep amenințările și terorismurile:

„Ei vreau să provoace guvernul la purtare dirjă. Domnii, cari au subscris Manifestul au fost membri ai comitetului executiv. Guvernul a disolvat această corporațiune, care nu avea statute, i-a sistat activitatea și cât timp nu-și așterne statutele, a calificat de delict orice acțiune a ei.“

gândurile adâncite în noapte și inima scăldată în lacrimi.

„Înseninează-te, natură, înseninează-te și suferințele muritorilor potolește-le. Pentru mine însă nu te vei mai însenina! Odinioară am simțit și eu frumuseța ta, te-am adorat și m'am desfatat cu plăcerile tale. Și până-ce frumoasă și binefăcătoare te cunoșteam imi strigai cu vocea ta dumnezească: Trăește! — Dar' apoi în desperarea mea te-am văzut cu mâinile sângărânde, te-am văzut nimicindu-ți copii, pe cari prin frumuseța și darurile tale i-ai sedus numai.“

„Cum? Să-ți fiu în veci nemulțumitor? Să port și mai departe această viață, blăstămându-te? Nu, nu pot! — Dar' încă tot mai privesc cu prietenie la tine, o natură, pentru-că mai cuget la plăcerile din trecut și — pentru-că s'nt în pragul morții. Ah, nu crede că mă răvrătesc împotriva ta fugind din viață! — Vieța și moartea s'nt ambele legile tale; dar' numai o cale duce la cea dintâiu și mai multe căi la moarte. Dacă boala, ce ne omoară nu o socoți de păcat, de ce să socoți patimile, cari și ele au aceeași urmărire și același isvor? Tu nu ai hotărât pentru toți o vîrstă anumită. Legile tale s'nt: oamenii trebuie să se nască, să trăiască și să moară. Dar' unde este scris timpul și felul cum au să trăiască și să moară?“

Figuri demne și mărețe, cât de rare s'nt în literatura universală de acum! Cătină ideală zăgăzită în ințele noastre pare că cetim ironisarea prezentului. Fericiți cei-ce nu s'nt încă timpiți de curentele moderne și se știu încă și aprinde de voi!

Sibiu.

Mărior.

Acum încep domni, împotriva fătise a opreliștei, a se sfătui, a lua hotărâri, și au edat și un Manifest. Scala martirului la tot cazul a scăzut mult; e vorba numai 15 zile areșt și 10 fl. amendă. Numai cât guvernule d'ator a aduce legea la valoare, precum față de oricine așa și față de acești domni“.

Cât despre declarația membrilor din comitet, că stau firm pe baza programului național, hotărâți a merge înainte, — oficiosul jidano-maghiar zice: „... numai să știe acești domni, că toți pașii făcuți spre realizarea aceluia (a programului dela 1881) duc direct la — temnița de stat“.

Astfel amenință.

„Magyar Hirlap“ încă se ocupă de Manifest în prim-articol, paralel cu o scrisoare a dlui V. A. Urechă.

Eată ce scrie „M. H.“:

„La programul din 1881 n'avem nimic de zis; dacă vreau să continue războiul, ne pare rău, dar' în acest război ne vom apăra (!) cu cea mai hotărâtă energie și cu necruțarea cea mai neclintită, fiindcă ne atacă (!) drepturile de stat și naționale.“

„Dacă însă caută asigurarea, că noi nici pe Români, nici pe celelalte neamuri de limbă străină să nu-i maghiarim în cultura și limba lor, „garanțiile“ în acest sens cu atât mai grabnic li-le dă ori-care patriot cu mintea sănătoasă, cu cât în ultimele zile ale veacului al XIX-lea forței nu va succeda a nimici, nici neamuri, nici culturi. Avem noi destul de lucru cu cultura noastră, cu apărarea caracterului nostru național, spre îndeplinirea acestora avem lipsă de pace în țeară“.

Naționalitățile și scandalul european.

Bihor, Februarie 1896.

Falsitatea politice ce dăinuiește în regatul Sfântului Stefan, din ce în ce es mai mult la iveală, falsitatea aceasta în timpurile mai recente a degenerat în sacrilegiul corupției și defraudării nefinite. Au nu e sacrilegiu, când prin călcarea legilor de naționalitate s'a inaugurat un sistem, prin care excludându-se din corpurile legiuitoare adevărații reprezentanți ai naționalităților, instituțiile lor pare că se nimicesc, pare că se pun în stare de neputință, limba lor se eschide din toate jurisdicțiunile, mai 2 din 3 părți a civilor s'nt puși afară de lege, lipsiți din partea statului de tot sprijinul material și moral, enormele sume storce din avutul și sângele lor risipite nu spre binele patriei comune, ci spre sporirea instituțiilor menite pentru sugrumarea naționalităților.

Corupție, se poate oare imagina o corupție mai infernală decât aceea când în patria noastră indivizii naționalităților numai așa pot ajunge la ceva favor — os de ros — dacă își abandonează neamul sau. ear' peste tot numai aceia se țin patrioți înfrăcrați — fie și defraudanți! — cari mai s'lbatec știu persecuta naționalitățile.

Ablegatul Zelenyák în parlamentul Ungariei zice: „veacul de azi prin un cuvânt numai se poate caracteriza, prin acela: corupție! corupție e în oficiu, în presă, în legislație, în școale, la preoți, corupție în tot locul. Aici cred că nu trebuie comentat, pot în țelegi și cei cu musca pe căciulă a naționalităților.“

Defraudări! Să ne ocupăm și cu aceste să numim pe Bokros, Pulszky, fișpanul Miklós sau alți favoriți ai guvernului? E superficial, cine află ceva plăcere în astfel de delicatete, ostenească-să până la parlamentul Ungariei, unde se poate delecta în adresele date guvernului ca: *gyilkosok, tolvajok, örgazdák* și celelalte.

Ei, în parlamentul Ungariei, de dragul milleniului se păruiesc reprezentanți șovinismului maghiar, pentru colosale defraudări făcute sub auspiciile guvernului, eară celelalte naționalități neavând reprezentanți tac, însă noi Români bihoreni și aici excelăm — în rusine — având doi ablegați crescuți pe prescuri românești — ba unul preot — cari nu se sfîesc a se afirma — câte-odată — de Români, și nu li-se desface pelea de pe obraz susținând pe Bánffy — vai de noi.

Până când vor tăce naționalitățile? Au nu ved ce luptă se încinge în parlament asupra avutului lor? E timpul să se strige aceluia parlament: avutul stors din crunta sudoare și sângele nostru nu-l defraudați pe milleniul nostru pe teatrele voastre, instituțiile și indivizii, a căror chemare e nimicirea naționalităților, că dacă vă trebuie milleniu, teatre și instituții, faceți-le din avutul vostru, eară ce e din al nostru lăsați să-l folosim spre binele patriei și al națiunilor noastre voi faceți scandal european, pentru-că Pulszky a folosit spre scopul său câteva zeci de mii, ear' voi fără mustrarea conștiinței a-ți folosiți și folosiți sute și mii de milioane din avutul nostru spre scopurile

voastre, mai demoralizând pe mulți și dintre fii naționalităților făcându-i renegați, cari apoi vă fac cinste ala Pulszky, pentru-că cine e în stare se comită păcatul cel mai cumplit, renegarea neamului său, înaintea aceluia nu-mai este păcat, în care să nu fie în stare a căde dacă-i stă îndemână.

Fiecare om de omenie și cu atât mai mult fiecare creștin are suprema datorință a reține pe ai sei dela astfel de păcate, și cu atât mai virtos s'nt îndatorați conducătorii națiunilor a se îngriji despre moralitatea și bunăstarea conaționalilor sei, e foarte natural că la noi la creștini datorința aceasta incumbă în prima linie preoților; poate că aici a reflectat și bunul Monarch, când în anul abia trecut s'a adresat către deputațiunea Galicienilor cam astfel: „Nu de mult v'am numit episcop, pentru-ce nu a venit acela, se nu faceți așa demonstrațiuni“. — Nu știu oare episcopii naționalităților asuprite, ce vor fi cugetat la aceasta enunțiațiune Preafaltă? Dar' nu știu nici aceea că oare naționalitățile în astfel de cas, ar afla indivizi, cărora să se încreadă în sensul enunțiațiunilor Preafalte?

Pentru-că după cele petrecute în Ungaria, mai ales dela începutul domniei lui Tisza, guvernul folosindu-se de condescendența și servilismul așa zicând al tuturor episcopilor regatului, cu șiretlicia sa, au știut duce treaba până acolo, că nu numai în parlament ci și în toate dicasteriile, până la cel din urmă unghet al țerii, au vîrît indivizi după chipul și asemănarea sa, când apoi a aflat timpul binevenit, ca să lucreze fără ajutorul episcopului oare-când puternic, l-au adus în stare imposibilă, dându-i lovitura de grație prin legile politice-bisericești și cele cari vor mai urma; n'ar fi și nu e mirare dar', dacă naționalitățile după aceste antecedente ar hesita și hesitează cu încrederea, mirare e însă aceea, că naționalitățile în butul concluserilor mărețului congres din Budapesta, mai mișcă nimic nici atunci când odoarele scandalelor millenare infestază organele delicate a întregii Europe, e consult oare a mai fi privitori inerti față de aceste scandaluri millenare? Ear' mai presus de toate oare cum se poate justifica — tocmai acum — atitudinea suspectă a preșinșilor tribuniști?

Din parlamentul maghiar.

Ședința din 18 l. c.

Se continuă discuțiunea asupra școalelor medii de stat. Deputatul Hévizy recomandă ca și Hock în ședința trecută înființarea școalelor pregătitoare, un fel de școale de tranziție pentru cele medii. Află de necesar, ca planul de învățământ să se supună unei revizuirii severe; este un aderent mare al ideii școalelor medii unitare, din motiv, că un băiat de zece ani nu se poate deja decide pentru una sau altă carieră. În sfîrșit pretinde ca în lista de calificațiune a profesorilor să nu se introducă și conduita politică a acestora.

Ministrul Wlassics se ocupă în răspunsul său cu diferite chestiuni de instrucțiune publică. Va introduce o reformă a examenelor de maturitate, în sensul căreia abiturienții vor ave să se țină numai de întrebări stabile cum rezultă numai din studii, dar' nu și de tese deosebite. Declară, că lucră și la reforma planului de învățământ.

La titlul „Școale reale de stat“ vorbește Szederkényi, cerend ca ministrul să înalteze cât mai curend o lege disciplinară cu privire la profesorii dela școalele medii, și aceasta, pentru-că pe viitor să nu se mai întempe, ca ministrul să permuteze pe profesori după liberul său arbitriu.

La rubrica „comisia examinătoare“ deputatul Kovács Albert atacă pe deputatul sas Schwicker Heinrich, care a fost comisat la examenele de maturitate din Cinci-Biserici. Vorbitorul comunică, că Schwicker er fi oprit pe profesori a da teme scripturistice, în cari eventual s'ar da privilegiu de a exprima ura față de rasa germană și față de Casa Habsburgică. Nu este iertat, ca ministrul să încredințeze un post de comisat unei rîmășite din era lui Bach. Schwicker este un periculos, căci prin activitatea sa literară a scandalizat întreaga națiune!

Schwicker declară, că a dispus lucrul acela, pentru-că teme rău alese pot duce tinerimea ușor în eroare. (Mișcare în stînga). În o tomă scripturistică a cetit următorul pasagi:

„După-ce patria noastră a fost salvată de dușmanii străini, a venit un dușman și mai primejdios în țeară, Casa Habsburgică“. Ei bine, trăim în un stat monarchic și trebuie să susținem principiul monarchic, pe când cele citate s'nt menite de a sucumbe acel principiu.

Madarász József crede că nu este bine să se treacă ușor peste această afacere, care este de mare însemnătate pentru intere-

sele naționale-maghiare. Declară că-și rezervă dreptul de a mai reveni.

Titlul se votează.

La rubrica „școale populare elementare“ vorbește Kossuth Ferenc accentuând importanța cea mare a învățământului popular din punct de vedere național. Arată, că statul are bani de ajuns, dar' nu pentru școale, ci pentru trenuri vicinale și galeria de tablouri. Numărul învățătorilor este prea mic și cauza este salariul cel mic. Suma de trei sute florini este prea mică pentru trebuințele economice actuale. Face deci o propunere, în sensul căreia să se modifice articolul de lege XXVI.: 1893 în felul acela, ca învățătorii dela școalele populare elementare să fie plăzuți cu un salariu de 400 fl.

Polonyi spriginește propunerea lui Kossuth.

Ministrul Wlassics declară că în principiu nu are nimic contra acestei propuneri, dar' nu o poate primi din considerări materiale.

Titlul se votează, respingendu-se totodată propunerea lui Kossuth. Se votează apoi la sfîrșit asupra titlului: școalele civile.

Discuțiunea asupra bugetului de culte și instrucțiune publică se va exhauria poate încă în două ședințe.

Premiile Academiei.

Academia-Română, a cărei sesiune generală se deschide la 20 Februarie, are să deie în anul acesta trei premii pentru cărți tipărite. Eată ce cărți s'au prezentat la aceste premii:

1. La Premiul Adamachi de 5.000 lei, pentru o carte cu cuprins moral de orice natură: Eugen Brote, Chestiunea Română în Transilvania și Ungaria, București 1895; P. Georgescu (Sabin), Radu-Vodă cel frumos, tragedie în 5 acte și în versuri, București 1895; I. Dinescu-Barzon, Influența crizei morale asupra criminalității, București 1895; S. Balănescu, Blăstămul, poveste, București 1895; S. Stoica, Igiena copilului până la 7 ani, Sibiu 1895; Romul Simu, Monografia comunei Orlat, Sibiu 1895.

2. La Premiul Năsturel Herescu de 4.000 lei, pentru o carte cu conținut de orice natură: R. D. Rosetti, Din inimă, poesii, București, 1895; R. D. Rosetti, Cartea Dragostei, poesii, București 1896; R. D. Rosetti, Prosa și Epigrame, București 1896; A. Ch. Comănescu, Gramatica limbii germane, București 1895; A. Vlăduță, Iubire, poesii, București 1896; A. Stătescu, Conu Mache se trăiască, București 1895; H. G. Lecca, Prima, poesii, București 1896; A. C. Cuza, Monopolul alcoolului, discursuri, București 1895; A. C. Cuza, Țărani și clasele dirigente, Iași 1895; I. Nenitescu, Români din Turcia-Europeana, București 1895; I. Bogdan Cronice inedite atingătoare de Istoria Românilor, București 1895; Laura Vampa, Nou! București 1895.

3. La Premiul Lazăr de 5.000 lei, pentru cărți cu cuprins științific și pentru invențiunile științifice: Inginer B. Pisone, Trigonometru (manuscript); Dr. Gr. Antipa, Studii asupra pescăriilor din România, București 1895; I. Pop Florantin, Reforma metodelor și consecutismul universal, București 1895; I. Pop Florantin, Frumuseța lineară și frumuseța omului, Iași 1895; I. Niculescu, Modele de cusături pentru costume naționale din Muscel; I. Niculescu, Modele de cusături din același județ; I. Niculescu, Album cu monumente istorice din România.

APEL.

Onorate domnule!

Poporul român gr-cat din comuna Boziaș, comitatul Târnavei-mici, întrunindu-se zilele acestea într-o adunare generală extraordinară, a luat frumoasă și nobila hotărâre, de a-și ridica un nou edificiu școlar corespunzător tuturor receririlor timpului. Spre acest scop a decis a iniția o colecție publică — punend în circulație liste de subscripțiune. Dintre cari una se trimite și on. d-tale.

Constătătoare din abia 100 familii, comuna noastră bisericească nu e în stare, ca din propriile-i mijloace să-și vadă realizată această dorință, cu atât mai virtos, că și până acum ea a adus mari jertfe cu zidirea unei frumoase biserici de piatră, apoi cu edificarea noiei case parohiale asemenea de piatră și cu alte edificii aparținătoare ei.

Comuna Boziaș e situată așa zicend în preajma centrului comitatului, și mai ales generația tînără e expusă primejdiei de a-și perde limba și legea dacă nu se va îngriji de cu bun timp, de mijloace suficiente, cu ajutorul cărora să stee în față primejdiei.

În conștiința marei datoriri, ce o are față cu limba și legea sa strămoșască — pe cari a le apăra și conserva este o cauză sfântă pentru toți fiii neamului românesc —

și dându-și pe deplin seamă de pericolul ce li amenință aceste scumpe comori, poporul comunei noastre e gata și de rîndul acesta a aduce toate jertfele posibile pe altarul culturii noastre naționale, însă în vederea împregiurărilor grele cu cari are de a lupta, el numai printr'un ajutor frătesc și generos al fiilor neamului românesc, poate spera, că-și va realiza dorința ferbinte, adică zidirea unui nou local de școală.

Drept-aceea, subscrisul comitet, apelează la publicul român de pretutindeni, și-l roagă să iee în binevoitoarea considerare scopul și străduințele noastre și se întindă obolul seu generos unei comune românești, care prin situațiunea ei este în mod serios expusă curentului străin de limba și naționalitatea sa.

Ofertele marinimoase — cari se vor cuita cu toată promptitudinea și conștiințioșitatea pe calea ziaristice noastre — rugăm a se trimite până la 1 Maiu st. n. 1896 la adresa dlui Traian H. Pop, proprietar în loc.

Boziaș, (p. u. Dicső-Szt.-Márton), 15 Ian. 1896.

V. B. Munteșescu, Traian H. Pop,
president. cassar.

Membrii:

Nicolae Moldovan, Nicolae Costea, D. Ștef, și Vasile Muntean.

REVISTA PRESEI.

Sub titlul „Din isprăvile micilor tirani“, „Gazeta Transilvaniei“ expune casurile de prigonire ce le fac oamenii administrațiunii. Solgăbirul din Ormenișul de Câmpie a dat următorul ordin:

„Să admoniezi toate primăriile comunale sub răspunderea cea mai grea, ca nimem să nu deie testimoniu de paupertate, sau ori-ce alt testimoniu necesar a se alătura la o adresă către Monarch, până când nu va fi vidimat de mine“.

Adresa din vorbă se plănua să o deie comuna Pogăceaua, în cauza unui proces urbanal.

Pe Câmpie „violarea secretului epistolar față de Români a devenit regulă. Unii fruntași numai primesc scrisori, decât des-făcute“.

„Dreptatea“ s'rie primarticol în onoarea lui Svetozar Miletić a carui a 70-a zi natală va fi cu mare pompă sărbătorită la 22 a l. c. laudând pe acest erou al Sârbilor.

„Cu inimă curată și cu toată dragostea — scrie „Dreptatea“ — participăm suferitește la actul de recunoștință și la omagiul ce-l vor îndeplini confrății Sârbi din incidentul sus-pomenit, față de dl Dr. Svetozar Miletić“.

„Národné Noviny“ observă în mișcarea slovacă un „curent mai vioiu“.

„O putere invisibilă, ca puterea soarelui de primăvară asupra pământului amorțit, începe a însufleți inimile și sufletele la noi. Spiritul se însprintenește. Amăreala dispare încetul cu încetul; încrederea în sine sporrește!“.

Pe de altă parte:

„Pseudopatriotismul sulemenit îngălbinește, vestește. Vînturile de primă-vară i-au rupt masca, ear' roua cea de dimineață îi spală sulmanul de pe obraz. Nici razele lui Roentgen, cele nou inventate, trecend prin carne, nu desvîlesc așa perfect oasele și scheletul, cum adevêrul lui Dumnezeu, dreptul omenesc și dumnezeesc desvîlește prin carnea putrezită a falsului, golătatea de schelet a șovinismului și ștreberismului. Vine curent nou, puternic!“.

Într'un al doilea articol vorbește de „torentul răsărit (al maghiarizării) ce se face mai puțin afund“.

„Cu libertatea de care avem parte noi în această țeară — zice organul slovac — și cu egala îndreptățire așa de parte am ajuns, încât nouă Slovacilor ni-a mai rămas numai o singură „egală îndreptățire“: a muri. Numai moartea n'au putut-o lua încă în serviciul maghiarizării; ea seceră deopotrivă pe unii și alții. Da, noi Slovacii avem parte de egala îndreptățire numai în cele ale holeriei, difteriei, frigurilor și ale oficei. În celelalte s'ntem jefuiți“.

Ear' cât despre efectul ce face asupra maghiarizărilor înșși torentul răsărit, zice:

„Și-au răsărit, și-au risipit forțele într-o ajunge imposibil: maghiarizarea populațiunii ungare; de aceea sufletele, vieța intelectuală a lor se face mai puțin adâncă, apa torentului răsărit scade, spiritele devin seci, ei per prin marasm și istovire isvorului moralității. De aci toate manifestările ivite din ultimele zile și va fi și mai rău“.

Convocare.

Domnii membri ai societății de împrumut și păstrare „Aurora” sunt invitați a participa la

a XXII-a adunare generală,

care va avea loc **Duminică în 15 Martie 1896 la 10 ore a. m. în sala școlii fundaționale populare superioare din Năsăud.**

Ordinea zilei:

1. Raportul direcțiunii și al comisiunii cenzurătoare.
2. Satorirea bilanțului pe anul 1895, distribuirea profitului și darea absoltului pentru anul de gestiune expirat.
3. Alegerea alor 2 membri în consiliul administrativ.
4. Alegerea comisiunii cenzurătoare.
5. Propunerile consiliului administrativ și eventual alte propuneri insinuate în sensul statutului.

Năsăud, 15 Februarie 1896.

[771] 2—3

Direcțiunea.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască **legea numită veterinară**. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o **explicare poporală a legii amintite**. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română poporală. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

impărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

și BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(134 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

Institutul Tipografic în Sibiu.

Orologe, lanțuri de orologie, giuvaere, prețioase, de aur și argint, provăzute cu marca oficială reg. ung.

Cel mai mare și mai frumos deposit

de tot felul de orologe bine regulate. Numai orologe veritabile elvețiene cu prețuri la fabrică numai pe lângă plătire în bani gata în

atelierul de orologerie

a lui

IULIU ERŐS,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 3.

Orologe remontoar de argint pentru bărbați și femei cu și fără capac dublu 7, 8, 9—10 fl.

Orologe remontoar de nikel pentru domni veritabile elvețiene 3 fl. 50 cr., foarte fine, cu marca Urania 5—6 fl.

Orologe remontoar de nikel pentru domni veritabile elvețiene cu capac dublu 5 fl., foarte fine marca Urania fl. 5.50.

Orologe rusești de argint veritabil de tula 9 fl., cu capac dublu și încrustate cu aur, anker 15—16 rubine 12—20 fl.

Orologe remontoar de aur pentru dame cu sticlă de cristal 15 fl., cu capac dublu (masiv) împreună cu cutia 20 fl.

Orologe remontoar anker de argint pentru domni cu capac dublu foarte masiv, toate 3 capacele de argint 10—16 fl.

Orologe remontoar anker de aur pentru domni cu sticlă de cristal cu capac dublu 22—30 m. împreună cu cutia dela 30—37—50 fl.

Orologe bune de părete, închise, cu mecanism de bătut mergând 36 oare, cu gravură frumoasă, veritabile de Schwarzwald 3—4 fl.

Deșteptător veritabil american în căsule de nikel cu și fără dată, deasemenea foarte bune 2—3 fl.

Orologiu cu pendul veritabil vinez, tras odată merge 8 zile, cu și fără mecanism de bătut 10—13 fl.

Lanțuri de argint și brățare pentru doamne dela 1 fl. 50 cr. până la 4 fl., inele de argint și double 30—80 cr.

Cercei de aur cu brillant simlii frumos împreună cu cutia 4 fl. 50 cr., cu diamant veritabil 22—36 fl.

Lanțuri de argint bărbătești pentru civili și militari dela 2 fl. până la 4—5 fl., medalion de argint dela 30 cr. în sus.

Inele de aur bărbătești și femeiești dela 5—10 fl., lanțuri de aur femeiești 11—24 fl., bărbătești dela 25—50 fl.

Afară de cele sus amintite am tot felul de articli de acest soi precum și

mărfuri optice

Ochelari numai cu sticlă fină de cristal dela 40 cr. până la 14 fl., de oțel, nikel, double și aur.

Comandele din afară, indicând numărul sau trimițând sticla cea veche se execută bine și repede în mod specialist.

Lorgnete, ochianuri de câmp 4 fl. 50 cr. — 13 fl., foarte fine achromatice.

Reparaturi de orologe și obiecte optice se execută în modul cel mai conștient, bine și ieftin.

Mărfuri neconvenabile se schimbă în decurs de opt zile sau la cerere se înapoiază banii. Împachetarea se compută în prețul speșelor proprii, la comande de orologe cu pendul rugăm a se alătura 5 fl.

Orologe de buzunar dela 2 fl. 50 cr., până la specialitatea cea mai excelentă am de tot soiul în deposit, de aur, de argint, nikel, albe și de goldin. (Un orologiu goldin cu capac dublu, cu căsule foarte frumos gravată 6 fl.)

Rugându-mă pentru comande cât de multe, semnez cu toată stima

IULIU ERŐS,

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3

[3] 22—52

Pentru orologe nouă și reparaturi garanție cinstită de 2 ani!

Numai fabricatele cele mai fine, serviciul cel mai solid și conștient!!!

Dela Tipografia „Aurora” A. Todoran

din Gherla — Szamosujvár se pot procura următoarele cărți:

Cuvântări pe Duminică. *Tom. I. de renumitul orator — în Domnul adormit — *Justin Popșiu*, 48 predici pe 39 Duminici. Prețul fl. 2.20.

***Cuvântări bisericesti** (acomodate pentru ori-ce timp) de Ioan Papiu. Tom. I. Ediț. II. Prețul fl. 1.20.

Cuvântări bisericesti la toate sărbătorile de peste an de Ioan Papiu. Prețul fl. 1.50.

Cuvântări funebrele și iertăciuni pentru diferite cazuri de moarte, întocmite de Ioan Papiu. Prețul fl. 1.50.

***Cuvântări funebrele și iertăciuni.** Din autori renumiți, prelucrate de Tit Bud, vicar. Prețul fl. 1.—.

Catechese pentru pruncii școlari de Tit Bud, vicar. fl. —.40.

***Cuvinte de aur** sau învățături înțelepte date de un părinte fiului său, din operele lui J. H. Campe traduse de I. Sonea. Prețul fl. —.60.

Dumnezeasca liturgie a celui dintru sfinți părintelui nostru Ioan Chrysostom de Ioan Borș. Prețul fl. —.25.

***Ierarhia bisericască** sau explicarea ceremoniilor sacre prescrie la Chirotonia Gradelor s. Ierarhice de Ioan Borș. Prețul fl. 1.50.

***Istoria relevațiunii divine**, G. Pop. Tom. I., II. fl. 4.50.

Manual Catehetic pentru primii ani școl. de Basiliu Rațiu. Prețul fl. —.40.

***Predice pentru Duminicile de peste an** compuse și elucrate după catechismul lui Deharbe de Vas. Christe. Tom. I. dela Dum. Vameșului și a Fariseului până la Dum. X. după Rusali. Prețul fl. —.90.

***Predice poporale pe Duminică și sărbători** ocazionale și pentru morți de Gavril Pop. Tom. I., II., III. și IV. Fiecare tom costă numai câte fl. 1.—.

***Predice pe toate Duminicile și sărbătorile de peste an** de Dr. Em. Elefterescu. Prețul fl. 1.60.

Rugăciunea Domnului Tatăl nostru explicată pe scurt de Ioan Borș. Prețul fl. —.10.

***Reunirea Românilor din Transilvania și Ungaria.** Studiu național-istoric-religios de Nicolau Maneagu, protopresbiter. Prețul fl. 2.—.

***Ritual pentru pruncii școlari** de Tit Bud. Prețul fl. —.20.

***Rezultatele filosofiei** sau cunoștințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui, expuse în mod popular de profesorul Dr. Ios. Frapport, prelucrat în traducere liberă de I. Papiu. Prețul fl. —.60.

Toma a Kempis despre imit. lui Christos, tradus de pe originalul latin de Gavril Pop, canonic. Prețul fl. 1.15.

Tipicul preotesc din cărțile rituale prelucrate de Tit Bud, vicar. Prețul fl. —.55.

Cartea durerii. Tradusă din limba franceză de Iacob Afu Nicolescu. Prețul fl. —.70.

Buchetul. Culegere de cântece culese de I. P. Reteaganul broș. fl. —.25. Legat și aurit fl. —.38.

Bar cobsarul. Novela originală de Emilia Lung fl. —.10.

Bunica și nepoțelul. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé de G. Simu. Prețul fl. —.6.

Cântul în școala poporală. De Iuliu Pop, învățător în Năsăud. Praxă. Teoriă. Cânturi. Prețul fl. —.30.

Cartea ilustrată pentru copii și copile. Cu 18 ilustrațiuni, de George Simu. — Această broșură conține istorioare și poezii morale spre excitarea gustului de cetit la copii. — E acomodată această carte și ca premii pentru școlarii diligenți. Prețul fl. —.25.

Codrean craiul codrului. Baladă de G. Simu. fl. —.6.

Cântăreata. Novela de Dem. Dan. Prețul fl. —.15.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută prin V. Nicoara, prof. gimnas. — Cu portr. M. S. Regina României. Prețul fl. —.10.

Chinuțuri de cari strigă feciorii în joc de I. Pop Reteaganul. Prețul fl. —.40.

Cu virful penei. Scrieri satirico-humoristice de Antoniu Popp. I. Monologe. II. Humor și satiră. O broșură foarte petrecătoare. Prețul fl. —.55.

Dialogul Țiganului cu S. Petru în poarta raiului de Aron Boca Velcherianul. Prețul fl. —.25.

De când se născu femeia porumbiță? Poveste de Laurențiu Ciorbea. Prețul fl. —.12.

Doi turturele de aur. Poveste de Laur. Ciorbea. fl. —.12.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Rusu. Prețul fl. —.60.

Zile negre. Versuri de Petrea dela Cluj — cu o prefață de G. Simu. Prețul fl. —.25.

El trebuie să se însoare. Novela de Maria Schwarz, trad. de N. F. Negruțiu. Prețul fl. —.15.

Economia pentru școalele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul fl. —.15.

Felicitări în poezii și prosă la anul nou, ziua nașterii și ziua numelui cătră tată, mamă, moși, unchi, mătușe, nănași, tutori, preoți, învățători și binefăcători, precum și alocuțiuni și vorbiri cu diferite ocașuni școlare de George Simu. Prețul fl. —.20.

Filoxera omenimii, câteva cuvinte despre Vinars, de A. Boca Velcherianul. Prețul fl. —.8.

Gruia lui Novac. Prețul fl. —.12.

Horia lui Pinteza viteazul. Prețul fl. —.6.

Idealul pierdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul fl. —.10.

Influența mândriei. Novela de P. C. Z. Rovinar. fl. —.15.

Leonat cel tânăr. Istorie în versuri de Ioan Pop Reteaganul (cu o ilustrațiune), o broșură cu conținut foarte glumeț. Ca în toate scrierile dlui Ioan Pop Reteaganul așa și în aceasta observă omul o adâncă pătrundere în moravurile, obiceiurile și simțămintele Țaranului român. Prețul fl. —.12.

Lira Sionului sau cântarea sărbătorilor. — Poezii religio-morale lucrate după s. Scriptură de A. Boca Velcherianul. Cu o precuvântare de G. Simu. Prețul fl. —.25.

Monologe de Antoniu Popp:

Nr. 1. Pe neașteptate. Prețul fl. —.4.

Nr. 2. Pentru ce am rămas flăcău bătrân. fl. —.8.

Nr. 3. La Anul-Nou. Prețul fl. —.4.

Nr. 4. Ce nici prin minte nu 'mi-a trecut. fl. —.4.

Nr. 5. O pățanie. Prețul fl. —.04.

Merinde dela Școală sau învățături pentru popor, culese din ziarul unui școlar de Dr. Georgiu Popa. Prețul fl. —.60.

Miseriile sociale. Novela de P. C. Z. Rovinar. fl. —.15.

Musa Someșană. Poezii populare române din jurul Năsăudului. Adunate și arangate de Iuliu Bugnariu. Partea I. Balade. Prețul fl. —.25.

Nr. 76 și 77. Naratiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tancu. Prețul fl. —.20.

Nopți de iarnă. Novele pentru popor de G. Simu. Prețul fl. 1.—.

Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebre, urmate de iertăciuni, epitafie ș. a. Prețul fl. —.25.

Opera unui om de bine. Novela origin. — continuarea noiei „Idealul pierdut” — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul fl. —.10.

Poezii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 129 pagini, cuprinde 103 poezii bine alese și arangate. Preț. redus (dela 1 fl. 20 cr. la). fl. —.60.

Povestiri alese de Petra-Petrescu. Spedate franco fl. —.80.

Păcală și Tândală. Poveste de G. Cătană. Prețul fl. —.10.

Pietate poporului român sau cântări evlavioase pentru cei-ce merg la mănăstire, la locuri sfinte și în procesiuni. Comp. de doi preoți gr-cat. Mureșeni din diec. gr-cat. a Orășii-mari. Prețul fl. —.10.

Prietenul săteanului român. Sfaturi în formă de dialog pentru elevi și adulți, compus de Ioan Pop Reteaganul. Prețul fl. —.30.

Proba de foc. Comedie într'un act de A. Kotzebue, localizată de Irina Sonea-Bogdan. Prețul fl. —.15.

Prin moarte la victorie. Comedie într'un act de A. Kotzebue, localizată de Irina Sonea-Bogdan. fl. —.10.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii după Legouvé. Prețul fl. 6.—.

Povestile Bănelului. De George Cătană, învățător. Tom. I, II. și III. à 25 cr.

Toate 3 tom. laolaltă fl. —.65.

Sfaturi de aur sau calea cătră fericire de Ar. B. Velcherianul. Prețul fl. —.25.

Starostele, adecă datini dela nunțile Românilor Ardeleni. Adunate de Ioan Pop Reteaganul. Prețul fl. —.25.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Rom. De V. Gr. Borgovan. Prețul fl. —.10.

Să auzim! Toaste pentru tot felul de pers. și ocas de Tit V. Gheaja. Prețul fl. —.20.

Trandafiri și vioare. Poezii populare de I. Pop Reteaganul. Ediț. a II-a amplificată. Prețul fl. —.60.

Țiganul la mănăstire. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul. Prețul fl. —.8.

Țiganul în raiu. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul. Prețul fl. —.8.

Țiganul și Magnatul. Poveste în versuri de A. Boca Velcherianul. Prețul fl. —.8.

Ultimul sichastru. Tradițiune de G. Simu. Prețul fl. —.6.

Versuri de dor, adunate din poezii române de A... fl. —.25.

Calendarul „Aurorei” pe anul 1896 sped. franco costă 35 cr.

Cărți de rugăciuni.

Icoana sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericesti, frumos ilustrată. Prelucrată și edată cu permisiunea măritului ordinariat diecesan greco-cat. de Gherla prin Vasiliu Păteșiu, preot gr-cat. în Hotoan. Ediț. III. coreasă și amplific. Prețul unui exemplar broș. 40 cr., leg. 50 cr., leg. în pânză 80 cr., leg. în piele și aurit 1 fl. 60 cr., în legătură de lux 2 fl. 50—3 fl. 80 cr.

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesti, foarte frumos ilustrată. Preț. unui exemplar broș. e 40 cr., leg. 50 cr., leg. în pânză 80 cr., leg. în piele și aurit 1 fl. 60 cr., în leg. de lux 2.50—3 fl. 80 cr.

Micul mărgăritar suflet. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesti, frumos ilustrată pentru pruncii școlari de ambe sexe. Prețul unui exemplar broșurat e 15 cr., 100 exemplare 12 fl., 50 exemplare 7 fl. leg. 22 cr., 100 ex. 20 fl., 50 ex. 10 fl. 50 cr.

Carticică de rugăciuni și cânt. pentru pruncii școlari de ambe sexe. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar broșurat e 10 cr., 50 exemplare 3 fl. 100 exempl. 5 fl., — leg. 12 cr., 50 exempl. 5 fl. 100 exemplare 9 fl.

Visul Prea Sfinței Vergure Maria, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Prețul unui exemplar legat și spedit franco e 12 cr., 50 ex. 5 fl., 100 ex. 9 fl.

Epistolia dlui nostru Isus Christos. Prețul unui ex. legat și spedit franco e 15 cr., 50 ex. 6 fl., 100 ex. 10 fl.

Tot de aici se pot procura cărți școlastice și altfel apărute ori-și-unde, recuise de scris pentru școală și cancelarie, tot soiul de tipărituri oficioase. — Tipografia noastră primește spre efectuare tot soiul de lucrări tipografice cu prețurile cele mai moderate. — Librarilor și peste tot vînzătorilor se dă rabatul cuvenit. — Cataloge se trimit ori-cui gratis și franco.

Toate comandele sînt a se adresa la:

Tipografia „Aurora” A. Todoran
în Gherla — Szamosujvár.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.